అంతరంగ తరంగాలు

"నా కన్నీటి బొట్లు - నా రచనలు"

– ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్

గుంటూరు జిల్లా వేజెండ్లలో జన్మించిన ఆచార్య ఇనాక్ గారు ఆంధ్రా యూనివర్సిటీ నుంచీ పట్టభద్రులయ్యారు. అక్కడే డాక్టరేట్ పట్టా అందుకున్నారు. 1959 నుంచీ 1999 వరకూ 40 సంవత్సరాలపాటు వివిధ హోదాల్లో వివిధ విశ్వవిద్యాలయాల్లో పనిచేసి 1998 నుంచీ 2001 వరకూ శ్రీ వెంకటేశ్వరా విశ్వవిద్యాలయానికి వైస్-ఛాన్సలర్ గా పనిచేశారు. మొత్తం 46 పుస్తకాలు రాసిన శ్రీ ఇనాక్ గారు 10 నవలలూ, 8 కథా సంపుటాలు, 4 కవితాసంపుటులూ..అనేక ఇతరగ్రంధాలు ప్రచురించారు. కేంద్ర సాహిత్య ఎకాడమీ సలహా సంఘ సభ్యులుగా పనిచేశారు. ఈ వ్యాసంలో ఆయన జీవనపయనాన్ని అనితరసాధ్యమైన శైలిలో అందించారు. ' ఈ భూమి' వారపత్రికనుంచీ ఈ వ్యాసాన్ని పునర్ముద్రించడానికి అనుమతినిచ్చిన పత్రికా సంపాదకులు శ్రీ కేతు విశ్వనాథ రెడ్డి గారికీ, రచయిత శ్రీ ఇనాక్ గారికీ కౌముది కృతజ్ఞతలు తెలియచేస్తోంది.

నా ప్రేమకు శబ్దం లేదు...
నా వేదనకు నిశ్శబ్దం లేదు..
నా నోరెత్తని ప్రేమ, నా
హోరెత్తే వేదనను
ఆశీర్వదించనీ - వేదన
పెరగాలా? తరగాలా?
అస్పష్టతే అందగించనీ.
కరళ్ళెత్తే నవ్వు
ఇంద్రధనస్సుల్ని మార్పిడి చేయటానికి,
ఎడారుల్లోనైనా నా తల్లివేళ్ళను నా కన్నీళ్ళు నాటనీ.
ఇదే నా ప్రార్ధన. ఇదే నా అభ్యర్ధన.

నా కన్నీళ్ళే నా వారసత్వం. నాదాయ భాగం. ఆదాయ భాగం. నేను ఏడిస్తే ఏకాకిని. నవ్వితే నలుగురుని. ఏడుపును గుండెలో ఖైదీ చేసి, నవ్వును ముఖం మీదకి విడుదల చేస్తాను. నా ఏడుపు నా సొంతం. నా హక్కు... నా ఆస్తి. నా ఏడుపు ఇతరులకు చెందదు. ఏడ్చి ఏడ్చి గుండె కడుక్కుని తేట ముఖం, తేరు కళ్ళు లోకానికి చూపించేవాణ్ణి.

చిన్నతనంలో చేయరాని పనులు చేసేవాణ్ణి. దెబ్బలు తినేవాణ్ణి. ఏడవ్వేమిరా అని కొట్టేది తల్లి. 'నువ్వే కన్నావు. పెంచావు. చంపు' అని నవ్వేవాణ్ణి. పిచ్చి పట్టి ఏడ్చేది. కదుపులకు వెన్నరాస్తూ ఏడ్చేది. కన్నీళ్ళు రాస్తూ ఏడ్చేది. నా గుండెలో ఏడుపు సముద్రాలు తుపానులై ఎగిసిపడటం నాకు తెలుసు. తీరం దాటిరాదు. నన్నెవరూ ఏడిపించలేదు. వాళ్ళు ప్రయత్నిస్తే నేను పారిపోయేవాణ్ణి. వాళ్ళు మొండిగా అడ్డం

పడితే నవ్వేవాణ్ణి. ఆ నవ్వు వెనుక భూమి దద్దరిల్లే నయాగరా జలపాతాల ఏడుపు హోరు ఉండేది. వేదన అగ్నిపర్వతాలు బద్దలయే సెగ ఉండేది. నేనేడవకపోతే వాళ్ళు ఏడ్చేవాళ్ళు. నా హిమాలయం మంచై కరిగిపోయేది. నాకు శత్రువులు లేరు. మేమున్నామని ఎవరైనా అనుకుంటే అది వాళ్ళ అదృష్టం. ఎవరిమీదా నా కోపం పడగెత్తదు. ద్వేషం నిప్పులు కక్కదు.

పసిగుడ్డును, మానాన్నను, నేలతల్లికిచ్చి తన తల్లి వెళ్ళిపోయింది. మా నాన్న తండ్రి మరో మనువాడాడు. సవత్తల్లి సద్దిపంచలేక పోయింది. మేనమామ చేరదీసి పనిపాటలు నేర్పాడు. వేటపాలెం మొక్కను అంగలకుదురులో నాటారు. మొక్క నిలదొక్కుకుంది. కొమ్మలు రెమ్మలు మీసాలయ్యాయి. ఇంట్లో ఈడు పిల్ల లేదు. విశ్రాంతమ్మను మనువాడి వేజండ్ల ఇల్లరికం పోతావా అని రామయ్యను అడిగారు. తల ఊపాడు అమ్మ మెడలో తాళి ఊగింది. ఈ పెరిగిన చెట్టును మళ్ళీ పెరికారు. వేజెండ్లలో నాటారు. అమ్మ కడగొట్టుది. తోడబుట్టిన వాళ్ళు పధ్నాలుగు మంది. ప్రేమతో కలిసిన పేదరికం ఉంది. అది పీడన. అది అలుసు. తాను అలగావాడు. మొక్క బాగా నాటుకోలేదు. మౌనంబెట్టెక్కింది. మొక్కకు నేలసారం అందటం లేదు. వడలి, కుమిలి, కమిలి కునారిల్లింది. కూలీనాలీ జీవనం. ముగ్గురు పిల్లలు. ముత్యాలు, రత్నాలు, వైఢూర్యాలు. ముప్పై మూడేళ్ళకు, ముప్పై మూడు కోట్ల దేవతలు పిలిస్తే, త్రిమూర్తులు సాక్షిగా తండ్రి స్వర్గం చేరాడు. అమ్మ దేవత. త్రిదశ. ముప్పై ఏళ్ళు నిండలేదు. పుస్తె తెగింది. ఆమె ప్రేమ అద్దూపొద్దూ లేని, దరీదాపూలేని వరద, భరించటం కష్టం. ఆమె పెట్టినా, తిట్టినా, కొట్టినా అంతే! ఆమె పాలు తాగలేక అలిసిపోయి, బలిసిపోయిన ఒళ్ళు ఎన్ని తుఫానులులైనా తట్టుకుంది. ఎన్ని ఎడారులైనా నడిచింది. ఎంత వానయియినా భరించింది. ఎంత ఎండయినా తలదాల్చింది.

మా అమ్మ కాళ్ళు పట్టుకుని నిలబడటం నేర్చుకున్న నేను ఆ కాళ్ళకు ఎప్పుడూ నమస్కరించ లేదు. ఏ కాళ్ళకూ ఎప్పుడూ నమస్కరించరాదు.. మొక్కరాదు. కాళ్ళు పట్టుకునే పని చేయరాదు. కాళ్ళు తాకరాదు. తల వంచరాదు. గురువు, దేవుడు ఎవడైనా సరే! ఈ పొగరు మా జన్మహక్కు మా వారసత్వం మా బలం. మా బలహీనత, కూట్లో దుమ్ము పణ్ణీ, కొంప కూలనీ, చావురానీ, సర్వం మట్టి గొట్టుకుపోనీ, తలవంచకు! వంచలేదు. ఈ పొగరు ఏడుపు తెస్తుందా? తేనీ! ఊబిలోకి లాగుతుందా? లాగనీ! నట్టేట ముంచుతుందా? ముంచనీ! ఏమీ లేని వాడికి ఏం పోతుంది? గోచిగుడ్డ!

ముప్ఫై ఏళ్ళు నిండని అమ్మ. అందమైన ఆరోగ్యం ఉన్న అమ్మ, మారు మనువు పోతే ఏమయ్యేవాళ్ళం? నాకు పదకొండు. చెల్లికి ఏడు, తమ్ముడికి మూడు ఏళ్ళు. ఆమె త్యాగం వెనక కన్నీటి ఉప్పెనలు. వేదనాగ్ని పర్వతాలు, కీకారణ్యాలు జడల దెయ్యాల్లాగా నిలబడేవి. ఆమె అన్నం తిని కాదు, ఆశలు తిని బతికింది. బతికించింది. గాలిమేడలు కట్టింది. అవి కూలరాదు. నిలబడాలి. నిలబెట్టాలి. వాటిల్లో పాయ్‌లు పెట్టాలి. నా పుస్తకాల సంచిలో అమ్మ ఆశలు దాచిపెట్టింది. అన్నీ నేర్పింది. నేర్చుకోకపోతే తన్నేది. ఇల్లు ఊడ్చటం, బట్టలుతకటం, వంట చేయటం అన్నీ నేర్పింది. నా తల్లివేరు పాకి మా పల్లె నేల తల్లి మాకు బువ్వ పెట్టింది. తల్లిది రెక్కల కష్టం. ఆస్తిపాస్తులు లేవు. ముగ్గుర్ని పోషించాలి. బలమైన గుండె ఆ గుండె కొండల్ని పిండి కొట్టగలదు.

ఇవి నా చుట్టుపక్కలు. ఇవీ నా చుట్టాలు పక్కాలు. ఈణ్ణుంచే నా బతుకు బాట, చూపు, నడక మొదలు. నా పొట్ట, నా ఒళ్ళు మీదనుంచే నా జీవన దృక్పథం. నా ప్రాపంచిక దృష్టి పెరిగి వేళ్ళూని మొక్కలై చెట్టై, పూలిచ్చి పరిమళం పంచి, పళ్ళిచ్చి ఆకలి తీర్చాయి. నా ఆకలి, నా అంటరానితనం నుంచే నా ఆలోచనలు నా నడక నా నడత రూపొందాయి. నేను నడవ లేదు. పరుగులు తీశాను. కోళ్ళను పట్టాలన్నా, కుక్కల్ని తరమాలన్నా నేనుండాల్సిందే అమ్మ కొట్టబోయినా, బావలు తన్నబోయినా దొరికేవాణ్ణి కాదు. ఉరికేవాణ్ణి. అందుకే స్కూల్లో, కాలేజీలలో, యూనివర్శిటీలో పరుగుపందేల ప్రైజులు నావే! చిన్ననాటి పరుగు నేటికీ ఆగలేదు. మూడో తరగతి మానేశాను. ఏడో ఏట జీతగాణ్ణి గొడ్లు కాసేవాణ్ణి. బర్రె సింహాసనం ఎక్కేవాణ్ణి. అదృష్టం కలిసొచ్చింది. తొమ్మిదో ఏట ఫస్టు ఫారంలో చేరాను. 14వ ఏట స్కూలు ఫైనల్. 15 ఇంటర్, 17 ఆనర్స్. ఇరవై నిండకముందే కాలేజీలో పాఠాలు చెప్పటం. పరుగు ఆగలేదు.

స్కూల్‌లో ఉన్నప్పుడు గేమ్స్ ప్యూను, తాలుకా ఆఫీసులో పంకా పుల్లరు, స్కూలు ఫైనల్లో క్లర్కు, ఇంటర్‌లో లెక్చరరు అయితే బాగుణ్ణనుకున్నాను. ఆనర్సులో చేరాను.

ఆ రోజుల్లో స్కూలు పని దినాలు 186 ఉండేవి. 140 రోజులు హాజరైనా పైతరగతికి పాసైపోవచ్చు. నేనెప్పుడూ పాస్ కాలేదు. ఎప్పుడూ ప్రమోట్ అయ్యాను. ఏడాదికి 200 రోజులు కూలికి పోవచ్చు. మా అమ్మ కూలి అర్ధరూపాయి, నాకు పావలా.. కలుపు తీయటం, పొగాకు నారు మోయటం, మిరపనారు అందీయటం, వేరుశెనక్కాయ పీకటం, సజ్జకంకులు విరవటం, బుడమొడ్లు మోయటం, మిరపకాయలు కోయటం, ఆరబెట్టటం, కుప్పచేయటం, కల్లం చేయటం, తూర్పారబట్టటం, చేటలందీయటం, పొలిగట్టితో ఊడవటం. దీని దుంపదెగ ఎన్నిపనులు! అమ్మకు తోడు. అమ్మకు రూపాయి, నాకు అర్ధ, అమ్మకు రూపాయి, నాకూ రూపాయి. ఇంటర్ తర్వాత కూలిపనికి పోలేదు. పొలం పనులు చేస్తుంటే చదువు సంకనాకిందా అని అడిగేవాళ్ళు. ప్రతి ఏడూ ప్రమోట్ అయ్యాను.

ఆకలికి కూడు, కూటికి డబ్బు, డబ్బుకు పని, పనికి ఒళ్ళు. ఒళ్ళు వంచాను. పొట్ట నిండింది. పొలం పస్తుల్లేనప్పుడు గోలీలాట, అది ఆటా, సంపాదన. గెలిచిన పిండి గోలీలు సీసం గోలీలు, అమ్మటం అణా అర్ధణా సంపాదన. బచ్చాలాటలకు ఓకులు. అంటే ఖాళీ సిగరెట్టు పెట్టెలు, ఏరుకురావటం, పొత్తులు కట్టటం, ఆడటం, గెలవటం, అమ్మటం, అణా సంపాదన. చెట్లెక్కి కోతి కొమ్మచ్చి ఆడినట్లే వేపపుల్లలిరవటం, సైజులు నరకటం, కట్టటం, అమ్మటం, అణా బేడా! అంతా అమ్మకే, ఆకలికే, పొట్టకే! దీపావళికి దొంగిలించి తెచ్చిన వేరు సెనక్కాయలమ్మి కొన్ని టపాకాయలు కాలిస్తే కనుక్కున్న తల్లి, దిక్కుమాలినన్ని తన్నులు తన్ని, ఏడ్చి, ఏడుస్తూ, నీది దమ్మిడీ పోరాదు. నీది కాంది దమ్మిడీ రారాదు. దొంగ తిండి కాదు. అది పెంట అని అమ్మ జీవన సూత్రం అందించింది.

> అప్పుడు అన్నం లేదు
> ఆకలి ఉంది
> ఇప్పుడు ఆకలి లేదు
> అన్నం ఉంది..!

లేమి తెచ్చే పీడ వదిలించుకోను పిచ్చి తిప్పలు పడేవాణ్ణి. స్కూలూ ఉండేది. పొలం పనీ ఉండేది. తండ్రి ఉన్నన్నాళ్ళూ వద్దన్నా వడ్డించేది. తినకపోతే నోట్లో ముద్దలు కుక్కేది, ఫోర్త్, ఫిఫ్త్ ఫారాలు గడ్డురోజులు. తండ్రిలేడు. తిండి లేదు. ఆకలి మండిపోయేది. ఒళ్ళు దాచుకోలేదు. స్కూలు ఫైనల్లో హరిజన హాస్టల్లో చేరాను. అన్నం పెడతారని చెల్లినీ, తమ్ముణ్ణీ హాస్టల్లో చేర్చాను. హాస్టల్లో ఉండాలంటే స్కూళ్ళలో చేరాలి. అప్పుడు అమ్మకు కాలూ, చేయి ఆడింది.

ఇంటర్‌లో ఉండగా కథకు రెండు రూపాయలు మొదటి చెల్లింపు. రెండిడ్లీ, కాఫీ మూడణాలు. నా సంపాదనంతా అమ్మకే! చెల్లికే! తమ్ముడికే! ఆనర్స్‌లో ఉండగా కథకు పది, పదిహేను, ఆకాశవాణి నాటికకు రూ.20, 40, 60. 60 అంటే రెండు నెలలు మెస్ బిల్లు స్కాలర్ షిప్పు డబ్బు ఏడాదికి సరిపోయేది. ఆనర్సులో దృష్టికి బహుమతి రూ. 250/- చాలా పెద్ద మొత్తం. అనాధ బహుమతి సొమ్ము, రెండు నెలల లెక్చరరు జీతంతో సమానం.

అనంతపురంలో లెక్చరరు జీతం. యన్‌సిసి ఆఫీసరు జీతం, రచనల సొమ్ము, రివ్యూల సొమ్మూ వచ్చేవి. ఇన్ని చేస్తూ ప్రాక్టికల్ పరిశోధన. అందరూ ఏ పనికీ సమయం చాలటం లేదనే వాళ్ళు. నేను నాకింకా సమయం వృధాగా మిగిలిపోతుందనేవాణ్ణి. నేను కోరేవాళ్ళను కాక, నన్ను కోరే భాగీరథి గారిని పెళ్ళాడాను. కులం, మతం, వయస్సు డబ్బు నిమిత్తం లేని పెళ్ళి. ఆమె నాకు భార్య మాత్రమే కాదు. తల్లి, తండ్రి, గురువు, దైవం, అమ్మ తర్వాత అమ్మంత. ఆమె ఉద్ధృత మహాప్రవాహం. ఈమె గంభీర సముద్రం. మానవీయ మూర్తి. మానవతాజీవి. అంతటి అద్భుతమూర్తికి భర్తనయిన అదృష్టం నాది.

పెళ్ళినాళ్ళలో నా జీతం రూ. 184/-. ఆమెది రూ.262/-. రెండేళ్ళు ఈ మొత్తం సొమ్ము నా ఇష్టం. దిక్కూ దివాణం లేదు. జీతం చేతబెట్టి మర్చిపోయేది. పిల్లలు పుట్టసాగారు. పిల్లలకు పూర్తికాలం తల్లి కావాలి. సెలవు పెట్టమంటే మారు మాట లేదు. ఎనిమిదేళ్ళు. నాలుగోవాడికి నాలుగేళ్ళు. మళ్ళీ ఉద్యోగంలో చేరింది. ఇప్పుడామె జీతం మిగిలి పోతూ వచ్చింది. పొదుపు మొదలైతే దాని పిల్లలు తామరతంపర. బతుకలేని బడిపంతులు జీతం బాగా పెరిగింది. రిటైరయ్యే నాటికి ఆమె జీతం పదివేలు. నా జీతం నలభైవేలు. పొదుపు చేసిన వేలు లక్షలయ్యాయి. ఇప్పుడు పేదరికం లేదు. ఆకలి లేదు. తినే తొందరా లేదు. అప్పుడు అన్నం లేదు, ఆకలి ఉంది. ఇప్పుడు ఆకలి లేదు, అన్నం ఉంది. ఈ సంపద ఎంత తిన్నా తరగదు. ఇప్పుడు ఏం తిన్నా అరగదు. ఆకలిని చంపుకోవాలన్న నాడు చావని ఆకలి ఇప్పుడు చచ్చిపోయింది. నలుగురూ బాగా చదువుకున్నారు. మంచి జంటలు. అందరివీ మంచి ఉద్యోగాలు. మంచి జీతాలు మంచి జీవితాలు.

నా పొట్ట నన్ను జయించినా, నేను దాన్ని జయించినా పేదరికం ముంగిలి దాటి దూకినా నా కన్నీరాగదే! నన్ను నాడు బహిరంగంగా తాకని, నేడు అంతరంగంగా తాకని జనం నన్ను ఏడిపించబోవటం, నేను నవ్వటం కన్నీరు గుండెలో సుడిగుండం కావటం తప్పటం లేదే! నాడు ఊరు పల్లెను దూరంగా ఉంచింది. పల్లెలు పరస్పరం వెలివేసుకొన్నాయి. పల్లెల్లో అలగా వాళ్ళవి అగచాట్లే! రైలు స్టేషనులో బెంచీ మీద కూర్చోనీరు. రైలు పెట్టెలో కూర్చోరాదు.

స్కూల్లో వెనక బెంచీలో కూర్చోవాలి. ఏం అంటే కొట్లాట. అవమానం. స్కూలు బావిలో నీళ్ళు అందరూ వెళ్ళేక తోడు తాగాలి. అప్పటికే బెల్ కొడతారు. నీళ్ళు తాక్కుండాక్లాసుకు పోవాలి. నాడు గుంటూరులో నీటి ఎద్దడి. బావుల్లో పాతాళంలో నీళ్ళు. కొండవీటి చాంతాళ్ళు కావాలి. అయినా బురద నీళ్ళు. గాంధీ పార్కు చెట్ల నీళ్ళ తొట్టిలోవి తాగవచ్చు. ట్రావెలర్స్ బంగళా తాత దోసిట్లో నీళ్ళు పోసేవాడు. పార్కు తొట్టిలో చేపపిల్లలు తిరిగేవి. చెట్లమీద పిట్టలుండేవి. పిట్టలకు గూళ్ళు చేప పిల్లలకు నీళ్ళు న్యాయమే! నాకు? అన్యాయమే! నీళ్ళు లేవు. గూళ్ళు లేవు. స్కూలుకు రాకపోకలు ఆటకాదు. కూలికి పోయినట్లే! ఉదయం ఆరింటికి రైలు. రాత్రి ఎనిమిదింటికి ఇల్లు. స్కూలు వరండా ఫ్లాట్‌ఫారం, రైలు - చదువు చోట్లు.

గుళ్ళోకి పోనీరు, పోను. భజనకు రానీరు, రాను. పక్కన కూర్చోనీరు, కూర్చోను. వెంట ఉండనివ్వరు. ఉండను. తోడురారు. పోనీ, వెంట ఉండరు. పోనీ పిలవరు, తలవరు కానీ, పెట్టకపోయారు, కానీ ఒంటరిని. ఏకాకిని. వేలల్లో ఒంటరిని. సమూహంలో ఏకాకిని. ఎవరూ రానీలేదు. ఎవరి దగ్గరకూ పోలేదు. ఎందులోనూ చేరలేదు. అక్కడా అంటరానివాణ్ణి కావటం ఇష్టం లేదు. చులకనగా చూస్తే ఏడవకూడదు. నవ్వితే ఇష్టడి వెంట ఉండనిస్తారని ఆశ. ఎవరి సంరక్షా లేదు. అందరివాణ్ణి అందరికీ కావలసిన వాణ్ణి. నాకు నేనుగా నేను!

డాక్టరేటు చేశాను. వింతే. ప్రొఫెసరునయ్యాను. కొత్తే. డైరక్టర్ను, సెక్రటరీని, డీన్‌ను, ప్రిన్సిపాల్‌ను, వైస్ ఛాన్సలర్‌ను. కొత్తే! వీటికి వేటికీ యస్.సి రిజర్వేషన్ లేదు. మావాళ్ళు అప్పటిలో ఎవరూ అవేవీ కాలేదు. 20 ఏళ్ళ నుంచీ 62 ఏళ్ళదాకా పనిచేశాను. అయినా అంటరానితనం నన్ను అంటుకుంటూనే ఉంది. కవితలు, కథానికలు, నవలలు, నాటికలు, నాటకాలు, వ్యాసాలు, విమర్శలు, పరిశోధనలు బోలెడు రాశాను. 46 పుస్తకాలు వచ్చాయి. రావలసినవి చాలా ఉన్నాయి. బహుమతులు వచ్చాయి. అవార్డులు వచ్చాయి. జనం హర్షించారు. నా సాహిత్యాన్ని గుర్తించారు. గ్రహించారు. ప్రోత్సహించారు. నేను తప్పించుకొని పారిపోదామన్నా నా అంటరానితనం నన్నంటుకుంటూ వెంటబడుతూ ఉంది. నన్ను అరసం, విరసం, స్త్రీవాద, దళితవాద, బహుజనవాద, మానవతా వాద రచయిత అంటున్నారు. అనండి. మీ ఇష్టం. నేను కాదనగలనా? మీరు ఊరుకుంటారా? నన్ను రచయిత అంటే చాలదూ. ఇన్ని లేబుళ్ళు అవసరమా? పేదరికం చాలామందికి ఆస్తి. దళితులకు అంతరానితనం అదనపు సంపద, కులం వల్ల కుమలని, కులకని మనిషి లేదు.

కులం ఒకడికి వరం, మరొకడికి శాపం. జనం వరాలు వదలరు, శాపాలు వదిలించుకోలేరు. కులం లేని భారతం పుడుతుందా? పెరుగుతుందా? చితుకుతుందా? బంగారం లాంటి కల. కల నిజమైతే ఎంత అద్భుతం. కల కన్నీటికి తల్లి! నా కన్నీటి బొట్లు నా రచనలు.

ధనం లేక, తిండిలేక నాడు పీడితుణ్ణి. కులం తక్కువనే జనం చేత నాడూ, నేను పీడితుణ్ణి. ప్రేమకోసం కొంగు పట్టిన బిచ్చగాణ్ణి నిరాదరణ మోసానికి కుంగిపోక నవ్వే పసివాణ్ణి. నా కోసం నవ్వకుండా, మీ కోసం ఏడ్చే రోజుకోసం అర్రులు చాచే అపర శాంతిని. ‘మావాడు‘ అని భుజం మీదే చెయ్యేస్తే కరిగిపోయే హిమాలయాన్ని. ‘బాగున్నావా?‘అంటే పొంగిపోయే సముద్రాన్ని. వీపు తడితే మేరువెత్తు పెరిగే పళ్ళచెట్టును. చల్లగా పిలిస్తే పరవశించి వర్షించే నల్లమబ్బును. ఆదరిస్తే పులకాంకురాలతో మొలకెత్తే పంటభూమిని. అనురాగంకోసం ఒళ్ళంతా కళ్ళు చేసుకుని నిరీక్షించే బూతులేని మహేంద్రుణ్ణి.

మావాడు ఈ మూలనుంచీ ఆ మూలకు ఈదుతాడంటే దిగాను, ఈదాను. చెరువు మధ్యలో చేతులెత్తేశాను. బర్రెతల్లి తోక ఇయ్యకపోతే? మీరు బర్రె తల్లిలా ఎందుకు ఆదుకోలేదు?

ఆ తల్లి ‘బావిలో కడవపడింది తీయరా‘ అంటే దిగాను. కడవ తీశాను. బావిలో దిగటమే కానీ ఎక్కటం తెలియని అభిమన్యుణ్ణి. తాత రాకపోతే నా బ్రతుకు ఏమయ్యేది.

వీడు మా ఊరి మొనగాడు. ఈ రైల్లోంచీ ఎక్కడైనా దిగ్గలడు. ఎక్కగలడు అని దించితే కదా దిగింది, తల పగిలింది. నన్ను అంటుకోకుండా మీరు ఆదరించినందుకే కదా, వళ్ళూ పై తెలియకుండా, కిందా మీద చూడకుండా ప్రాణాల మీదకి తెచ్చుకున్నాను. మీ ప్రేమకోసం నా ప్రాణం తపిస్తుంది కదా! మీ ప్రేమకోసమే కదా నా ఆరాటం, పోరాటం, సాహిత్యం.

ఈ పని చేయటానికి ఈ అర్హతలుండాలి అని మీరంటే ఈ అర్హతలు నాకు ఉన్నాయి. నాకు మీరు ఈ అవకాశం ఇచ్చి తీరాలని కొట్లాడి అన్ని ఉద్యోగాలు పొందాను. అందరితో సమానుణ్ణని అందరితో పోటీపడి నెగ్గాను. ఉద్యోగమైనా, సాహిత్యమైనా నేను పోటీలో నెగ్గటం, దళితేతరుడిలాగా నిలవటం, గెలవటంమీకు తెలుసు. మీరు ప్రేమతో నాకు గుర్తింపు ఇవ్వవలసినప్పుడు నేను దళితుణ్ణి ఎందుకవుతున్నాను? పోటీ చేసి ప్రేమకోసం నేను మీతో పోటీ చేస్తూనే ఉంటాను. ఏదో రోజున మీరు నన్ను ప్రేమిస్తారు. కొందరికి కులం బలం, కొందరికి దుర్బలం. దుర్భలం శాపం. నేను శాపగ్రస్తుణ్ణి! ఈ నా ఆరాటం, నా పోరాటం మీ ప్రేమకోసం. నా కోసమే కాదు, దుర్భరుల కోసం. శాపగ్రస్తుల కోసం. నా పోరాటం నా అక్షరాలు. కలముంది గళముంది. నా శక్తులు రాత, మాట. అందుకోసం నడక. ద్వేషం లేదు. హింస రాదు. కత్తి వద్దు. తుపాకి రాదు. ప్రేమిస్తాను. ప్రేమకోసం ఆరాధిస్తాను. ఆరాటిస్తాను. పోరాటిస్తాను. మీ ప్రేమకోసం ఇది నా తపస్సు. పరమేశ్వరులై ప్రత్యక్షం కండి. లోపలి ఆకలిని పై అంటుని రూపు మాపండి. కులం ధనం లేని సమృద్ధ సమసమాజాన్ని ప్రతిష్ఠించండి.

నవ్వితే నలుగురివాడనని, జనవంతుణ్ణని బలవంతుణ్ణని అనుకునే నాకు వరాలిచ్చిన మీరు నేను ఏడ్చినా కన్నీరు తుడుస్తారు. ఏడ్చే నా ముఖం స్వచ్ఛ సౌందర్యం చూస్తారు. నా నవ్వు వర్తమానం. నా కన్నీళ్ళు నా భవితవ్యం. నా కన్నీళ్ళు నా సాహిత్యం. వారూ, వీరూ, మీరూ, నేనూ మనమయ్యే రోజుకోసం నా నేత్రాలు కన్నీరు కురుస్తూ ఉంటాయి.

(ఈ భూమి సౌజన్యంతో..)